

בש"פ 6204/19 - מדינת ישראל נגד מ"מ, מ"מ"נ

בבית המשפט העליון

בש"פ 6204/19

לפני: כבוד השופט י' אלרון

העוררת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיבים: 1. מ"מ
2. מ"נ

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת ב-מ"ת
34852-09-19 מיום 18.9.2019 שניתנה על ידי כב'
השופט ז' הווארי

תאריך הישיבה: כ' אלול התשע"ט (20.9.2019)

בשם העוררת: עו"ד ורד חלואה

בשם המשיבים: עו"ד מיכאל כרמל

החלטה

1. לפני ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת (השופט ז' הווארי) ב-מ"ת 34852-09-19 מיום 18.9.2019 בגדרה שוחררו המשיבים לחלופת מעצר בתנאים מגבילים.

2. נגד המשיבים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות של ניסיון חטיפה, חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, ואיומים. עוד יוחסה למשיב 1 עבירה של מעשה פזיזות ורשלנות בכלי נשק שבהחזקתו - הכל לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977.

3. על פי המפורט בכתב האישום, ביום 10.12.2013 ניתנה החלטה בבית הדין השרעי בתיק 3416/2013 לפיה הקטין א.ג. (להלן: הקטין) ישהה במהלך השבוע במשמורת אמו, ובסופי שבוע יבקר בבית אביו.

כשבועיים קודם ליום 4.9.2019, הגיע הקטין לבית אביו בטובא זנגריה, ומאז סרב לחזור לבית אמו.

על רקע זה, ביום 4.9.2019 הגיעו המשיבים, קרובי משפחה של האם, יחד עם ב"נ (להלן: ב"נ) לבית האב במטרה להשיב את הקטין לאמו. בשלב שאינו ידוע למשיבה, קשרו המשיבים קשר לחטוף את הקטין מהבית, להכניסו בכוח לרכבם על מנת להשיבו לאמו.

לאחר שהוזמנו המשיבים וב"נ לשבת בחצר הבית יחד עם קרובי משפחתו של הקטין, ביקש המשיב 1 להיפגש עמו. מששוחח עם הקטין, אחז המשיב 1 בידו, הולך אותו לצד החצר, והצמיד את ידו מסביב לצוואר הקטין. סבתו ודודתו של הקטין מצד האב, אשר חששו כי המשיב 1 חוטף אותו, ניגשו למקום וביקשו לחלצו מזרועותיו.

במסגרת המאבק, כאשר כל צד תופס בגופו של הקטין, הכה המשיב 1 את דודתו של הקטין באגרופו בפניה; דחף את סבתו והפילה לכביש בניסיון למשוך את הקטין מידיה; והוסיף להיאבק בשתיים תוך שהוא דוחף ומכה אותן.

בה בעת, נטל המשיב 2 מוט ברזל והחל לאיים באמצעותו על בני המשפחה, ואף ניסה להכותם, במטרה להרחיקם מהמשיב 1. לאחר מכן החל לרוץ יחד לעבר הרכב עמו הגיעו ונכנס אליו כשהמוט בידיו.

בשלב זה, ולנוכח מאמצייהם של בני משפחת הקטין להרחיקו, שלף המשיב 1 אקדח, אותו החזיק ברישיון (בהיותו סוהר בשירות בתי הסוהר), דרך אותו וכיוון אותו לעבר בני המשפחה באופן מאיים ודרש כי יעזבו את הקטין. אז הגיע המשיב 2 עם הרכב בסמוך למקום, ירד מהרכב כשהמוט בידיו והכה באמצעותו בסבתא ובדודה. באותה עת המשיב 1 החזיר את האקדח לנרתיקו, והמשיך לנסות ולמשוך את הקטין מידי הסבתא והדודה.

משלא הצליחו לממש את מטרותם, עלו המשיבים על הרכב ונסעו מהמקום ללא הקטין.

כתוצאה ממעשי המשיבים, נגרם לסבתו של הקטין ולדודתו חבלות שונות.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום נגד המשיבים, הגישה העוררת בקשה למעצרים עד תום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדם.

בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת העבירות המיוחסות למשיבים, ובכלל זאת סרטון המתעד את האירוע. כמו כן טענה העוררת כי העבירות המיוחסות למשיבים מקימות עילת מעצר, בין היתר לנוכח חזקת המסוכנות הסטטוטורית הקבועה בסעיף 21(א)(ג)(4) לחוק המעצרים שעניינה ביצוע עבירות תוך שימוש ב אלימות ונשק קר אשר נטען כי מתקיימת בנסיבות המקרה.

עוד סברה העוררת כי שחרור המשיבים מעלה חשש לשיבוש הליכי משפט ולהשפעה על עדים, וזאת לנוכח זהות עדי התביעה ובראשם הקטין, בן משפחתם של המשיבים.

5. ביום 18.9.2019 הורה בית המשפט המחוזי בנצרת על שחרור המשיבים למעצר בית מלא.

נקבע כי העבירות המיוחסות למשיבים הינן חמורות, וכי לנוכח הסכמת הצדדים אין חולק על קיומן של עילת מעצר וראיות לכאורה להוכחת העבירות המיוחסות למשיבים - לבד מקיומן של ראיות לכאורה בכל הנוגע לעבירת ניסיון החטיפה.

בהקשר זה ציין בית המשפט המחוזי כי הוא "רואה קושי מסוים בעבירת ניסיון החטיפה המיוחסת, אולם בחינה לטענות הצדדים בהקשר זה ייעשו [כך במקור - י' א'] במסגרת התיק העיקרי לכשיידון לגופו של עניין".

עוד צוין כי על אף חומרת העבירות המיוחסות למשיבים, יש לתת את הדעת על נסיבותיו הפרטניות של המקרה, ובכלל זאת כי המשיבים צעירים; נעדרי עבר פלילי; מנהלי אורח חיים חיובי ונורמטיבי; וכן שהמעשים המיוחסים להם נעשו במסגרת הקשורה לסכסוך משמרות על קטין.

לנוכח כל זאת, קבע בית המשפט כי ניתן לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיבים באמצעות חלופות מעצר מתאימה המגובה במפקחים "סמכותיים ואיכותיים" ותנאי מעצר מתאימים.

6. כמו כן הוסיף בית המשפט וקבע כי לא מצא צורך בהזמנת תסקיר מעצר בעניינם של המשיבים, וכי החלופה המוצעת על ידם למעצר בית מלא בכפר שעב, מקום המרוחק ממקום מושבם של משפחת אבי הקטין, מהווה חלופה ראויה שיש בה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהם - בכפוף לחקירת המפקחים והתרשמותו מהם.

אשר על כן, בחן בית המשפט המחוזי בצורה מדוקדקת את המפקחים המוצעים, וקבע כי:

"מדובר באנשים אמינים ומהימנים המנהלים אורח חיים נורמטיבי וכן מודעים לגודל האחריות ולמשמעות התפקיד שהם חוקים על עצמם"

משכך, הורה בית המשפט המחוזי על שחרור המשיבים למעצר בית מלא בפקוח המפקחים שנבחנו, ובתנאים מגבילים נוספים.

7. בערר טוענת העוררת כי שגה בית המשפט המחוזי משקבע כי קיים "קושי מסוים" בכל הנוגע לקיומן של ראיות לכאורה בהתייחס לעבירת ניסיון החטיפה, וכי לא היה נכון להורות על שחרורם של המשיבים למעצר בית מבלי שנערך בעניינם תסקיר על ידי שירות המבחן.

בדיון שלפניי התמקדה באת-כוח העוררת בטענתה השנייה לפיה לא היה מקום להורות על שחרור המשיבים למעצר בית מלא ללא תסקיר מעצר, והוסיפה כי תסקיר מעין זה יכול היה לספק לבית המשפט המחוזי תמונה "ברורה יותר" על המסוכנות הנשקפת מהמשיבים ועל האפשרות לשחררם לחלופת מעצר.

8. מנגד, ב"כ המשיבים טען כי קיימות פירכות בראיות לכאורה בכל הנוגע לעבירת ניסיון החטיפה המיוחסת להם, והוסיף וטען כי משבחן בית המשפט המחוזי ביסודיות את המפקחים המוצעים ומצא כי חלופת המעצר שהוצעה מאיינת את המסוכנות הנשקפת מהמשיבים - אין כל צורך להורות לשירות המבחן לערוך תסקיר בעניינם.

דיון והכרעה

9. לאחר עיון בערר על נספחיו, בחומר הראיות הלכאורי, ובפרט בסרטון המתעד את האירוע ובהחלטת בית המשפט המחוזי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

10. בהחלטת בית המשפט המחוזי נקבע כאמור כי קיימת עילה למעצרו של המשיבים, וכי קיימות ראיות לכאורה להוכחת העבירות המיוחסות להם, כאשר לעניין עבירת ניסיון החטיפה נמצא "קושי מסוים" - וכי הדיון בעניין זה עתיד להתברר במסגרת ההליך בתיק העיקרי לכשיידון לגופו.

11. בנסיבות אלה, ומשהתמקדו טענות הצדדים בדיון שלפניי בשאלה האם שגה בית המשפט המחוזי כאשר הורה על שחרור המשיבים למעצר בית מלא ותנאים מגבילים מבלי שעמד לנגד עיניו תסקיר מעצר - איני סבור כי נפל כל פגם בהחלטת בית המשפט המחוזי.

12. בית משפט זה שב ופסק כי אין די במסוכנותו של נאשם כשלעצמה על מנת להורות על מעצרו עד תום ההליכים, וכי יש לבחון, בהתאם להוראות המחוקק, את דבר קיומה של חלופת מעצר אשר יהיה בה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו (וראו: בש"פ 1560/18 מדינת ישראל נ' בן ציון (22.8.2018)).

תסקיר המעצר נועד לשמש ככלי עזר בידי בית המשפט הדין בבקשת מעצר עד תום ההליכים, בין היתר, באמצעות בחינת מסוכנות הנאשם וטיב חלופות מעצר המוצעות על ידו. יחד עם זאת, הודגש לא פעם כי אין בית המשפט מחויב להורות על הגשת תסקיר מעצר טרם קבלת החלטה בנוגע לשחרור לחלופת מעצר - וכי משהוגש תסקיר זה אין הוא כבול לנכתב בו (וראו: בש"פ 1454/18 מור נ' מדינת ישראל (22.2.2018)); בש"פ 3970/18 אסוד נ' מדינת ישראל (5.6.2018)).

13. במקרה דנן, מעיון בפרוטוקול הדיון ובהחלטת בית המשפט המחוזי עולה כי חלופת המעצר שהוצעה על ידי המשיבים נבחנה בחינה יסודית ביותר, וכי בית המשפט השתכנע כי יש בחלופה זו - יחד עם תנאים מגבילים נוספים - כדי לאזן באופן נאות בין החשש מהמסוכנות הנשקפת מהם לבין הפגיעה בחירותם בטרם הוכרע דינם. במסגרת זו נשקלו חומרת המעשים המיוחסים למשיבים מחד גיסא, ונסיבות המקרה הפרטניות מאידך גיסא.

בנוסף, במסגרת בחינה זו חקר בית המשפט המחוזי באופן מדוקדק שישה מפקחים שהוצעו על ידי המשיבים, והתרשם באופן בלתי אמצעי כי מדובר במפקחים מהימנים המודעים לגודל האחריות ולמשמעות התפקיד שהם נוטלים על עצמם.

משכך, איני סבור כי נפלה כל טעות בהחלטת בית המשפט המחוזי להורות על שחרורם של המשיבים למעצר בית בתנאים מגבילים, וזאת אף מבלי להידרש לתסקיר מעצר בעניינם.

14. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ב באלול התשע"ט (22.9.2019).

ש ו פ ט